

Vreme: 07.09.2026 07:08

Medij: n1info.rs

Link: <https://n1info.rs/zeleni-kutak/vlada-srbije-tiho-izmenila-propis-koji-dozvoljava-gradnju-na-spaljenim->

Autori: Predrag V. Popović

Teme: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture

Naslov: Kako su "laži i dezinformacije" postale zakon: Vlada tiho izmenila propis koji dozvoljava gradnju na spaljenim šumama

7790

Vlada Srbije tiho je izmenila zakon koji dozvoljava promene namene zemljišta zahvaćenog nekim od 60 velikih požara ove sezone.

"Laž, dezinformacija, politička manipulacija", bili su opisi kojima su predstavnici vlasti poput predsednika ili ministarki u Vladi Srbije odgovorili na sumnje onih koju su posle velikog požara u Deliblatskoj peščare posumnjali da bi se na spaljenoj zemlji, umesto rekultivacije, u ovom delu vetrovitog Banata postavile npr. vetroturbne. Svega nekoliko dana kasnije, Skupština Srbije je gotovo tajno usvojila amandman člana 88 Zakona o planiranju i izgradnji u kome je navedeno da se "promena namene uništenog ili oštećenog šumskog zemljišta može izvršiti kada je to neophodno radi realizacije projekta za koji je, u skladu sa zakonom, utvrđen javni interes, odnosno radi izgradnje objekata javne infrastrukture, kao i kada promena namene šumskog zemljišta proizlazi iz režima zaštite i upravljanja zaštićenim područjem, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita prirode". Odnosno da je ono što je predsednik Vučić, te ministarke Đedović-Handanović i Pavkov nazivali lažima, dezinformacijama i manipulacijom ima sada zakonske uporište. O ovom amandmanu javnost su obavestile organizacije Transparentnost Srbija i Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu (RERI), a zatim su usledile brojne reakcije. Osim u slučaju 3.500 hektara Deliblatske peščare, po ovom principu se umesto obnavljanja, otvaraju brojne druge mogućnosti. Samo tokom jula i avgusta je prema satelitskim snimcima Evropskog informacionog sistema za šumske požare (EFFIS) na teritoriji Srbije zabeleženo 60 požara većih od 30 hektara. U pitanju je površina slična Nacionalnom parku Kopaonik. Pored Peščare, požari su besneli na Stolovima, Magliču, Goču kod Kraljeva, Jošaničkoj banji, Boru, Zaječaru, Kladovu... Sveukupno na 13.000 hektara. "Praksa da se prvo nešto zapali, a posle toga prebaci u građevinsko zemljište ili iskoristi za druge namene, već postoji u nekim zemljama. S druge strane, ima zemalja koje su uvele zabranu promene namene zemljišta nakon požara, da bi se broj požara smanjio. Zašto mi radimo kontra svega toga je pravo pitanje za one koje bi trebalo da provere šta iza svega toga stoji i kome je to u interesu. Umesto da obnovi prostore koji su bili zahvaćeni požarom, odjednom se pravi tamo nešto drugo", kaže za N1 Igor Jezdimirvić, iz organizacije Inženjeri životne sredine, koja je članica Koalicije 27. On ističe da upravo šume predstavljaju ključni element, jednim delom za sprečavanje klimatskih promena i ublažavanje njihovih efekata, a s druge imaju izuzetno značajnu ulogu kod očuvanja vlage, sprečavanja erozije zemljišta i zaštite biodiverziteta. "To sve pogoduje sprečavanju velikih posledica od klimatskih promena. Umesto da povećavamo površinu pod šumama i da donosimo propise koji će omogućiti da se zemljište, koje za sad nije bilo šumsko, prebaci u šumsko, mi radimo suprotno tome, 'na mala vrata', bez obzira na povećani uticaj klimatskih promena koji postoje u našoj zemlji", ocenjuje Jezdimirović. On kaže da se u ovom slučaju postavlja ozbiljno pitanje da li se radi samo o neznanju ili svesnoj nameri i potrebi, jer će sve to otvoriti priliku da se negde napravi požar, a da zatim bude proglašen javni interes na osnovu koga će neko moći tu da gradi. "U ovakvoj situaciji, gde postoji veliki broj šumskih požara, ostaje bez jasne i adekvatne artikulacije ko je kriv. To izaziva ozbiljnu sumnju da nije reč samo o običnoj izmeni, nego o izmeni Zakona sa jasnim ciljem da se još dodatno smanji šumski fond u Srbiji", sumnja Jezdimirović. U svetlu nove zakonke odrednice, kada su u pitanju letnji požari, glavni kandidati za primenu su Deliblatska peščara gde je opožareno 3.500 hektara i okolina rudnika Čukaru Peki kod Zaječara. Đorđe Vukotić, advokat i konsultant u oblasti građevinskih dozvola i legalizacije je u autorkom tekstu za Forbes Srbija naveo da je površina u Deliblatsu "gotovo savršena za elektranu snage 2-4.000 MW", a da je poređenja radi, trenutno najveći aktivni vetro park ima kapacitet od 160 MW. "Prava poslastica za investitore, koji bez rizika ulaze u posao u kome investiciju, tj. kredit, otplaćuju za sedam do deset godina. Isplatu povlašćene cene za energiju im garantuje država, a plaćaju je građani Srbije, kroz uvećane račune za električnu energiju", navodi Vukotić. On navodi i slučaj da, ako se kojim slučajem desi da predstavnik Vlade potpiše ugovor kojim će se obavezati da ustupi stranom investitoru zemljište u izgorelom području u cilju izgradnje elektrane, a neka nova vlast poželi da takav ugovor raskine kao štetan, poreski obveznici će plaćati enormne penale. "Imali smo prilike da se uverimo da ti ugovori, po pravilu tajni, sadrže arbitražne klauzule, kojima se ugovaraju međunarodne arbitraže. Zbog toga se ovakvi poslovi u normalnim državama nikada ne ugovaraju pred izbore. Nadajmo se da ni ovde neće biti ugovoreni, pred izbore koje najavljuje predsednik države", ocenio je Vukotić u autorskom tekstu. Osim Deliblatske peščare, nova odrednica bi mogla da bude primenjena i na još jednoj lokaciji koja je gorela. Radi se o Zaječaru, gde je požar buknuo u okolini rudnika Čukaru Peki i proširio se ka Malkoj Golaji, području u blizini Zaječara na kome se planira širenje rudarsko-metalurškog kompleksa "Čukaru Peki" i "Malka Golaja", kompanije Zidin, javila je "Zamedija". Nedavno je kineskoj kompaniji odbijena žalba nakon što je u junu naložena hitna obustava seče 11,49 hektara šume na lokaciji Malka Golaja. Kompanija "Zidin" je tokom juna neovlašćeno krčila šumu, a inspekcija je utvrdila da je krčenje u suprotnosti sa Zakonom o šumama, a protiv kompanije i odgovornog lica podneta je pijava za privredni prestup. Organizacija "Eko Istok" saopštila je da je požar zahvatio 50 hektara i izrazila sumnju da je

Vreme: 07.09.2026 07:08

Medij: n1info.rs

Link: <https://n1info.rs/zeleni-kutak/vlada-srbije-tiho-izmenila-propis-koji-dozvoljava-gradnju-na-spaljenim->

Autori: Predrag V. Popović

Teme: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture

Naslov: Kako su "laži i dezinformacije" postale zakon: Vlada tiho izmenila propis koji dozvoljava gradnju na spaljenim šumama

požar podmentut."Prema nezvaničnim informacijama dobijenim u razgovoru sa meštanima koji na tom području imaju imanja, požar koji se proširio iz okoline rudnika Čukaru Peki ka Malkoj Golaji najverovatnije je podmetnut, a kao razlog navode da na toj lokaciji nema struje niti drugih logičnih izvora koji bi u tim uslovima mogli sami od sebe da izazovu vatru", tvrde iz ove organizacije. Iz Sektora za vanredne situacije nedavno su rekli da je 95 odsto požara izazvao ljudski faktor. Na planini Rogozna kod Novog Pazara, gde se građani bore protiv potencijalnog otvaranja rudnika zlata, od promene člana 88 desila su se dva požara. Prvi 31. 8. a drugi 3. 9. Kako je javio A1 iz Novog Pazara, prvi je zahvatio četiri do pet hektara trave i niskog rastinja, a drugi se kako je javila agencija Beta desio na Zlatnom kamenu, lokaciji gde se vrše geološka istraživanja. Beta je javilada su se prethodnih dana sporadično su se javljali požari, ali su ih novopazarski vatrogasci i meštani relativno brzo stavljali pod kontrolu. Zvaničnici se o tom požaru do sada nisu oglašavali, pa nije poznato ni kolika površina je njime zahvaćena. "Nekako se su se ove stucije, "zgodno" namestile. Vrlo sam skeptičan prema slučajnostima, ne verujem da se nešto dešava slučajno. Nažalost, bojim se da će se naše strepnje, šta će biti posle požara, obistiniti" kaže Jezidimirović. On kaže da bi odgovorni donosioci odluka reagovali bi tako što bi pojačali zakonski osnov da se spreče požari, dok mi skoro pa stimulišemo nove požare. "Koalicija 27 će pratiti dešavanje na terenu i o tome redovno izveštavati javnost. Na sledećim donosiocima odluka je da da stanu na kraj ovome. Ako sad budu izbori oni će imati priliku da pokažu da više poštuju životnu sredinu i razumeju posledice klimatskih problema, tako što će ovaj član da ukinuti", poručuje Jezdimirović. Poslata su pitanja [ministarstvu građevinarstva](#), saobraćaja i infrastrukture, ministarstvu za zaštitu životne sredine i ministarstvu rudarstva i energetike.

